

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

---

10 JUILLET 1997

Projet de loi complétant le Code judiciaire en ce qui concerne la nomination de juges de complément

---

PROJET TRANSMIS
PAR LA CHAMBRE
DES REPRÉSENTANTS

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'alinéa 1er de l'article 64 du Code judiciaire est remplacé par l'alinéa suivant :

«Des juges suppléants peuvent être nommés au siège d'une ou plusieurs justices de paix et d'un ou plusieurs tribunaux de police.».

Voir:

Documents de la Chambre des représentants :

- 1053 - 96/97 :

- N° 1 : Projet de loi.
- N°s 2 et 3 : Amendements.
- N° 4 : Rapport.
- N° 5 : Texte adopté par la commission.

Annales de la Chambre des représentants :

8 et 10 juillet 1997.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

---

10 JULI 1997

Wetsontwerp tot aanvulling van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de benoeming van toegevoegde rechters

---

ONTWERP OVERGEZONDEN
DOOR DE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 64, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door het volgende lid :

«Plaatsvervangende rechters kunnen worden benoemd in een of meer vrederechten en in een of meer politierechtbanken.».

Zie:

Gedr. St. van de Kamer van volksvertegenwoordigers :

- 1053 - 96/97 :

- Nr. 1 : Wetsontwerp.
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen.
- Nr. 4 : Verslag.
- Nr. 5 : Tekst aangenomen door de commissie.

Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers :

8 en 10 juli 1997.

Art. 3

L'article 69, alinéa 2, du Code judiciaire, inséré par la loi du 11 juillet 1994, est remplacé par la disposition suivante :

«Un juge de paix peut en outre être nommé par le Roi en qualité de juge de police de complément et également comme juge de paix de complément dans la justice de paix d'un autre canton.»

Art. 4

Un article 90*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le Code judiciaire :

«Art. 90*bis*. — Le Roi peut nommer des juges de complément par ressort. Leur nombre par ressort ne peut excéder un dixième du nombre total de magistrats du siège des tribunaux de première instance, des tribunaux de commerce et des tribunaux du travail situés dans ce ressort, tel qu'il est fixé dans la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail et la loi du 15 juillet 1970 déterminant le cadre du personnel des tribunaux de commerce et modifiant la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire.

Les juges de complément sont désignés par le Roi pour exercer temporairement leur fonction selon les nécessités du service, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux de première instance, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux de commerce, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux du travail situés dans ce ressort. Leur mission prend fin à l'expiration du terme pour lequel ils ont été désignés, sauf prorogation; pour les affaires à propos desquelles les débats sont en cours ou qui sont en délibéré, leur mission se poursuit toutefois jusqu'au prononcé du jugement.

Les nécessités du service justifient la désignation d'un juge de complément si la fonction est exercée pour pourvoir temporairement au remplacement d'un juge qui, pour l'une ou l'autre raison, n'est pas en mesure de siéger.

Pour le surplus, les nécessités du service ne peuvent justifier la désignation d'un juge de complément que pour autant qu'elles ressortent d'une évaluation globale du fonctionnement des tribunaux concernés ainsi que de la description des circonstances exceptionnelles justifiant l'adjonction d'un juge et des missions concrètes que le juge de complément sera appelé à assumer afin de faire face auxdites circonstances exceptionnelles.

Art. 3

Artikel 69, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 11 juli 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling :

«De Koning kan een vrederechter bovendien benoemen in de hoedanigheid van toegevoegd rechter bij de politierechtbank en eveneens als toegevoegd vrederechter bij een vredegerecht in een ander kanton.»

Art. 4

Een artikel 90*bis* luidend als volgt, wordt in het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd :

«Art. 90*bis*. — De Koning kan toegevoegde rechters benoemen per rechtsgebied. Hun aantal per rechtsgebied kan niet meer bedragen dan een tiende van het totaal aantal magistraten van de zetel van de rechtbanken van eerste aanleg, de rechtbanken van koophandel en de arbeidsrechtbanken gelegen binnen dit rechtsgebied, zoals vastgesteld in de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken en de wet van 15 juli 1970 tot vaststelling van de personeelsformatie van de rechtbanken van koophandel en tot wijziging van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek.

De toegevoegde rechters worden door de Koning aangewezen om hun ambt volgens de behoeften van de dienst tijdelijk uit te oefenen, hetzij bij één of meer rechtbanken van eerste aanleg, hetzij bij één of meer rechtbanken van koophandel, hetzij bij één of meer arbeidsrechtbanken gelegen binnen dit rechtsgebied. De opdracht eindigt wanneer de termijn is verstreken, behoudens verlenging; voor zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht evenwel geldig tot aan het vonnis.

De behoeften van de dienst worden gerechtvaardigd indien het ambt wordt uitgeoefend om tijdelijk te voorzien in een vervanging van een rechter die om een of andere reden niet beschikbaar is om te zetelen.

Voor het overige kan de behoefte van de dienst slechts worden gerechtvaardigd voor zover deze blijkt uit een globale evaluatie van de werking van de betrokken rechtbanken, de beschrijving van de uitzonderlijke omstandigheden die de toevoeging van een rechter rechtvaardigen en de concrete taken die de toegevoegde rechter zal waarnemen om aan de uitzonderlijke omstandigheden het hoofd te bieden.

Le Roi peut mettre à disposition un expert externe qui sera chargé de prêter son concours à cette évaluation et à cette description.

Le Roi prend préalablement, sur les nécessités du service, les avis du premier président de la cour d'appel, du premier président de la cour du travail, du procureur général et, selon le cas, du président du tribunal de première instance, du président du tribunal de commerce ou du président du tribunal du travail, du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.

Les juges de complément ne deviennent juges titulaires au tribunal de première instance, au tribunal de commerce ou au tribunal du travail que s'ils sont l'objet d'une nomination à ces nouvelles fonctions.

Les juges de complément sont soumis aux dispositions des sections III à VIII du présent chapitre».

Art. 5

À l'article 98 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa 1er est complété par la phrase suivante :

«Le premier président peut également, lorsque les nécessités du service le justifient, charger par ordonnance un juge du ressort de la cour d'appel d'exercer ses fonctions, à titre complémentaire et pour un délai déterminé, dans un autre tribunal de première instance ou un autre tribunal de commerce situé dans ce ressort.»;

2° l'alinéa 3 est complété par les mots «et après avoir demandé, à ce sujet, l'avis des présidents des tribunaux concernés»;

3° à l'alinéa 4, le premier membre de phrase est complété par les mots «ou à l'expiration du délai».

Art. 6

Dans le chapitre III du titre premier du livre premier de la deuxième partie du même Code, est insérée une section 5 intitulée «Section 5. Des désignations de conseillers d'une Cour à une autre» et comportant l'article 113*bis* suivant :

«Art. 113*bis*. — Lorsque les nécessités du service le justifient, le Roi peut désigner, à la demande d'un premier président d'une cour d'appel, ou sur réquisition du procureur général, un conseiller à une cour

De Koning kan met betrekking tot deze evaluatie en de beschrijving de bijstand van een externe deskundige ter beschikking stellen.

De Koning wint over de behoeften van de dienst vooraf het advies in van de eerste voorzitter van het hof van beroep, van de eerste voorzitter van het arbeidshof, van de procureur-generaal, en naargelang van het geval, van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, van de voorzitter van de rechtbank van koophandel of van de voorzitter van de arbeidsrechtbank, van de procureur des Konings of van de arbeidsauditeur.

De toegevoegde rechters worden slechts dan rechter titularis in de rechtbank van eerste aanleg, de rechtbank van koophandel of de arbeidsrechtbank, wanneer zij tot die nieuwe ambten worden benoemd.

De toegevoegde rechters zijn onderworpen aan de bepalingen van de afdelingen III tot en met VIII van dit hoofdstuk».

Art. 5

In artikel 98 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid wordt aangevuld met de volgende volzin :

«De eerste voorzitter kan eveneens, wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, bij beschikking, een rechter uit het rechtsgebied van het hof van beroep opdragen zijn ambt bijkomend en voor een bepaalde termijn in een andere rechtbank van eerste aanleg of een andere rechtbank van koophandel gelegen binnen dit rechtsgebied waar te nemen.»;

2° het derde lid wordt aangevuld met de woorden «en na hieromtrent het advies te hebben ingewonnen van de voorzitters van de betrokken rechtbanken»;

3° in het vierde lid wordt de eerste volzin aangevuld met de woorden «of de termijn is verstreken».

Art. 6

In hoofdstuk III, van titel I van het eerste boek van hetzelfde Wetboek, wordt een afdeling 5 ingevoegd met als opschrift «Afdeling 5. Opdrachten van raadsheren van het ene hof tot het andere» en bevattende een artikel 113*bis* dat luidt als volgt :

«Art. 113*bis*. — Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de Koning, hetzij op verzoek van een eerste voorzitter van een hof van beroep, hetzij op vordering van de procureur-gene-

d'appel pour exercer temporairement, avec son accord, ses fonctions auprès d'une cour d'appel d'un autre ressort, après avoir pris préalablement l'avis, selon le cas, des premiers présidents et des procureurs généraux concernés.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par le Roi en ce qui concerne les cours du travail.

Sauf prolongation, la désignation prend fin à l'expiration du délai; toutefois pour les affaires en cours de débat ou en délibéré, la désignation produira ses effets jusqu'à l'arrêt.»

Art. 7

Dans l'article 156*bis* du Code judiciaire, les mots «et des tribunaux de commerce» sont remplacés par les mots «, des tribunaux de commerce, des justices de paix et des tribunaux de police».

Art. 8

À l'article 191, § 1er, du même Code, modifié par la loi du 18 juillet 1991 et par la loi du 1er décembre 1994, les mots «ou juge de complément» sont insérés entre le mot «juge» et les mots «au tribunal».

Art. 9

Dans l'article 191*bis* du même Code, inséré par la loi du 1er décembre 1994 relative à la formation et au recrutement des magistrats, les mots «ou juge de complément» sont insérés entre le mot «juge» et le mot «conformément».

Art. 10

À l'article 259*ter*, § 3, alinéa 1er, du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° aux 3° et 4°, les mots «soit de l'arrondissement dans lequel est situé le siège de la cour d'appel lorsque le comité doit rendre un avis pour une nomination à la fonction de juge de complément par ressort,» sont insérés entre les mots «conformément au § 1er,» et le mot «soit»;

2° au 6°, entre le premier et le deuxième tiret, il est inséré un tiret, libellé comme suit:

«— soit, du bâtonnier et de trois avocats, provenant de l'arrondissement dans lequel est situé le siège

raal, een raadsheer bij het hof van beroep met zijn toestemming aanwijzen om zijn ambt tijdelijk waar te nemen in een hof van beroep van een ander rechtsgebied, na voorafgaand het advies te hebben ingenomen van, naargelang van het geval, de betrokken eerste voorzitters en de procureurs-generaal.

Dezelfde bevoegdheid wordt uitgeoefend door de Koning met betrekking tot de arbeidshoven.

Behoudens verlenging eindigt de opdracht wanneer die termijn is verstreken; voor zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht evenwel geldig tot aan het vonnis.»

Art. 7

In artikel 156*bis* van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden «en de rechtbanken van koophandel» vervangen door de woorden «de rechtbanken van koophandel, de vrederechten en de politierechtbanken».

Art. 8

In artikel 191, § 1, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 18 juli 1991 en de wet van 1 december 1994, worden de woorden «of tot toegevoegd rechter» ingevoegd tussen de woorden «rechtbank van koophandel» en de woorden «te worden».

Art. 9

In artikel 191*bis* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 1 december 1994 betreffende de opleiding en werving van magistraten, worden tussen de woorden «rechter» en «als» de woorden «of toegevoegd rechter» ingevoegd.

Art. 10

In artikel 259*ter*, § 3, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 3° en 4° worden de woorden «, hetzij van het arrondissement waar de zetel van het hof van beroep is gelegen wanneer het comité een advies moet uitbrengen voor een benoeming tot toegevoegd rechter per rechtsgebied» ingevoegd tussen de woorden «§ 1» en «hetzij»;

2° in 6° wordt tussen het eerste en het tweede streepje een streepje ingevoegd, luidend als volgt:

«— hetzij de stafhouder en drie advocaten van het arrondissement waar de zetel van het hof van

de la cour d'appel, lorsque le comité doit rendre un avis pour une nomination à la fonction de juge de complément par ressort.».

Art. 11

À l'article 288, alinéas 2 et 3, du même Code, les mots «présidents, vice-présidents, juges,» sont remplacés par les mots «présidents, vice-présidents, juges de complément, juges».

Art. 12

À l'article 291 du même Code, les mots «juges, juges sociaux» sont remplacés par les mots «juges, juges de complément, juges sociaux».

Art. 13

À l'article 301 du même Code, les mots «juges, juges suppléants,» sont remplacés par les mots «juges, juges de complément, juges suppléants,».

Art. 14

À l'article 304 du même Code, les mots «le juge, le magistrat du ministère public» sont remplacés par les mots «le juge, le juge de complément, le magistrat du ministère public».

Art. 15

Dans l'article 305 du même Code, un nouvel alinéa, libellé comme suit, est inséré entre les alinéas 2 et 3:

«Les juges de complément visés à l'article 90bis sont tenus de résider dans le ressort où la cour est établie.».

Art. 16

À l'article 312 du même Code, les mots «les juges, dans l'ordre de leur nomination» sont remplacés par les mots «les juges et, s'il échet, les juges de complément, dans l'ordre de leur nomination».

Art. 17

À l'article 314, alinéa 4, du même Code, les mots «les vice-présidents» sont remplacés par les mots «les juges de complément, les vice-présidents».

beroep is gelegen wanneer het comité een advies moet uitbrengen voor een benoeming tot toegevoegd rechter per rechtsgebied.».

Art. 11

In artikel 288, tweede en derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «voorzitters, ondervoorzitters, rechters» vervangen door de woorden «voorzitters, ondervoorzitters, toegevoegde rechters, rechters».

Art. 12

In artikel 291 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «rechters, rechters in sociale zaken» vervangen door de woorden «rechters, toegevoegde rechters, rechters in sociale zaken».

Art. 13

In artikel 301 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «rechters, plaatsvervangende rechters» vervangen door de woorden «rechters, toegevoegde rechters, plaatsvervangende rechters».

Art. 14

In artikel 304 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «de rechter, de ambtenaar van het openbaar ministerie» vervangen door de woorden «de rechter, de toegevoegde rechter, de ambtenaar van het openbaar ministerie».

Art. 15

In artikel 305 van hetzelfde Wetboek wordt tussen het tweede en het derde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt:

«De toegevoegde rechters bedoeld in artikel 90bis moeten verblijven in het rechtsgebied waar het hof gevestigd is.».

Art. 16

In artikel 312 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «de rechters, naar orde van hun benoeming» vervangen door de woorden «de rechters, en in voorkomend geval, de toegevoegde rechters, naar orde van hun benoeming».

Art. 17

In artikel 314, vierde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «de ondervoorzitters» vervangen door de woorden «de toegevoegde rechters, de ondervoorzitters».

Art. 18

À l'article 322 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots «juge ou par un juge suppléant» sont remplacés par les mots «juge, par un juge de complément ou par un juge suppléant»;

2° à l'alinéa 2, les mots «le juge qu'il désigne ou par un juge suppléant» sont remplacés par les mots «le juge qu'il désigne, par un juge de complément ou par un juge suppléant»;

3° à l'alinéa 3, les mots «un juge, un juge suppléant» sont remplacés par les mots «un juge, un juge de complément ou un juge suppléant».

Art. 19

À l'article 331 du même Code, les mots «et juges de complément» sont insérés entre les mots «juges» et «aux tribunaux de première instance» et les mots «et juges aux tribunaux du travail» sont remplacés par les mots «, juges et juges de complément aux tribunaux du travail».

Art. 20

Dans l'article 355 du même Code, les mots «juge et substitut» sont remplacés par les mots «juge, juge de complément, substitut et substitut de complément».

Art. 21

Dans l'article 357, § 2, alinéa 1er, du même Code, les mots «et aux juges de complément» sont insérés entre les mots «aux juges» et les mots «d'un tribunal de première instance».

Art. 22

À l'article 410 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots «, les juges de complément» sont insérés entre les mots «les juges» et les mots «aux tribunaux de première instance»;

2° à l'alinéa 2, les mots «les juges et les juges sociaux» sont remplacés par les mots «les juges, les juges de complément et les juges sociaux».

Art. 18

In artikel 322 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, worden de woorden «rechter of door een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «rechter, door een toegevoegd rechter of door een plaatsvervangend rechter»;

2° in het tweede lid, worden de woorden «de rechter die hij aanwijst of een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «de rechter die hij aanwijst, door een toegevoegd rechter of een plaatsvervangend rechter»;

3° in het derde lid, worden de woorden «een rechter, een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «een rechter, een toegevoegd rechter of een plaatsvervangend rechter».

Art. 19

In artikel 331 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «de rechtbanken van eerste aanleg» en de woorden «rechters» en «in de arbeidsrechtbanken» ingevoegd.

Art. 20

In artikel 355 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «Rechter en substituut» vervangen door de woorden «Rechter, toegevoegde rechter, substituut en toegevoegde substituut».

Art. 21

In artikel 357, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «in een rechtbank van eerste aanleg» ingevoegd.

Art. 22

In artikel 410 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden «de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «in de rechtbanken» ingevoegd;

2° in het tweede lid worden de woorden «en de rechters en rechters in sociale zaken» vervangen door de woorden «de rechters, de toegevoegde rechters en de rechters in sociale zaken».

Bruxelles, le 10 juillet 1997.

*Le Président
de la Chambre des représentants,*

Brussel, 10 juli 1997.

*De Voorzitter van de
Kamer van volksvertegenwoordigers,*

Raymond LANGENDRIES.

*Le Greffier
de la Chambre des représentants,*

*De Griffier van de
Kamer van volksvertegenwoordigers,*

Francis GRAULICH.